

પુર્ણા International School
Shree Swaminarayan Gurukul, Zundal

Class - V

GUJARATI

Specimen Copy

Year- 2020-21

ગુજરાતી

ઘોરણ ૩

(પ્રથમ સત્ર - દ્વિતીય સત્ર)

Scanned with
CamScanner

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	P.A - 1
1	સિંહ અને ઉંદર
2	નમીએ તુજને
3	સાયું તીર્થ
4	ચાંદલો ગમે
5	ઠાગાઠૈયા કરું છું
6	જોડકણાં
	S.A-2
7	કીડી અને કબૂતર
8	હુ છું ખાખી બાવો
9	કંઈ એકલાં ખવાય?
10	જન્મદિનની ઉજવણી
11	ફાગણિયો લહેરાયો
12	બકરીબહેન
13	બતકનું બચ્ચું
14	ઉખાણાં

પાઠ- 1 [સિંહ અને ઉંદર]

અધરા શબ્દ

બોડ

દર

જંગલ

ખલેલ

જાગવું

આજીજી

શબ્દાર્થ

બોડ = સિંહનું રહેઠાણ

દર = ઉંદર-કીડી-સાપ જેવા પ્રાણીઓનું

રહેઠાણ

જંગલ = વન

આરામ = વિશ્રામ

ખલેલ = વિક્ષેપ

જાગવું = ઉઠવું

મદદ

તુચ્છ

બરાડા

મિત્ર

આભાર

આજીજી = વિનંતી

મદદ = સહાય

તુચ્છ = નાનું

બરાડા = ભૂમ

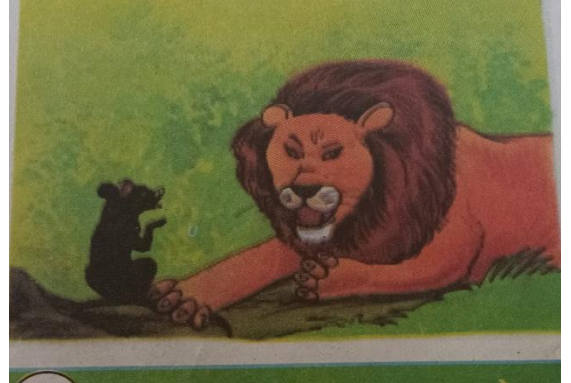
મિત્ર = ભાઈબંધ

આભાર = ધન્યવાદ

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યમાં લખો.

- 1) સિંહ ક્યાં રહેતો હતો?
- જ) સિંહ જંગલમાં રહેતો હતો.
- 2) સિંહનાં શરીર ઉપર કોણ દોડાદોડી કરતો હતો?
- જ) સિંહના શરીર ઉપર ઉંદર દોડાદોડી કરતો હતો.
- 3) સિંહની ઉંઘ શાથી બગડી?
- જ) ઉંદર સિંહનાં શરીર ઉપર દોડાદોડી કરતો હતો તેથી સિંહની ઉંઘ બગડી.
- 4) ઉંઘ બગડવાથી સિંહે શું કર્યું?
- જ) ઉંઘ બગડવાથી સિંહે ઉંદર ઉપર પંજો માર્યો.
- 5) ઉંદરે કોની માફી માંગી?
- જ) ઉંદરે સિંહની માફી માંગી.
- 6) સિંહ ક્યાં ફસાયો?
- જ) સિંહ શિકારીની જાળમાં ફસાયો.

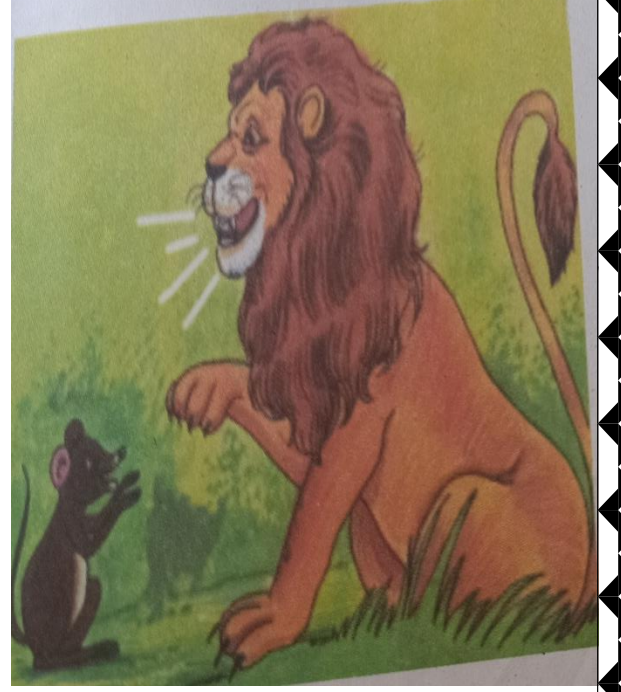
- 7) સિંહને કોણે બચાવ્યો?
- જ) સિંહને ઉંદરે બચાવ્યો.
- 8) ઉંદરે શાંનાથી જાળ કાપી?
- જ) ઉંદરે પોતાના દાંતથી જાળ કાપી.
- 9) સિંહે ઉંદરનો આભાર કેમ માન્યો?
- જ) સિંહ જંગલમાં રહેતો હતો.

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ એક-બે વાક્યમાં લખો.

- 1) સિંહ ક્યાં રહેતો હતો?
- જ) સિંહ જંગલમાં રહેતો હતો.
- 2) સિંહનાં શરીર ઉપર કોણ દોડાદોડી કરતો હતો?
- જ) સિંહના શરીર ઉપર ઉંદર દોડાદોડી કરતો હતો.
- 3) સિંહની ઉંઘ શાથી બગડી?
- જ) ઉંદર સિંહનાં શરીર ઉપર દોડાદોડી કરતો હતો તેથી સિંહની ઉંઘ બગડી.
- 4) ઉંઘ બગડવાથી સિંહે શું કર્યું?
- જ) ઉંઘ બગડવાથી સિંહે ઉંદર ઉપર પંજો માર્યો.
- 5) ઉંદરે કોની માફી માંગી?
- જ) ઉંદરે સિંહની માફી માંગી.
- 6) સિંહ ક્યાં ફસાયો?
- જ) સિંહ શિકારીની જાળમાં ફસાયો.
- 7) સિંહને કોણે બચાવ્યો?
- જ) સિંહને ઉંદરે બચાવ્યો.
- 8) ઉંદરે શાંનાથી જાળ કાપી?
- જ) ઉંદરે પોતાના દાંતથી જાળ કાપી.
- 9) સિંહે ઉંદરનો આભાર કેમ માન્યો?

જ) ઉંદરે સિંહને શિકારીની જાળમાંથી બચાવ્યો તેથી સિંહે ઉંદરનો આભાર માન્યો.

વ્યાકરણ

નીચેના શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.

- 1) વનરાજ - સિંહને વનરાજ પણ કહેવાય છે.
- 2) પંજો - સિંહે ઉંદર સામે પંજો ઉગામ્યો.
- 3) મદદ - ઉંદરે સિંહને મદદ કરી.
- 4) ઊંઘ - સિંહ શાંતિથી ઊંઘતો હતો.
- 5) જંગલ - જંગલમાં મોટા-મોટા ઝાડ હોય છે.

નીચેના શબ્દોમાં ખૂટતો અક્ષર કૌંસમાંથી પસંદ કરીને લખો.

- 1) શરીર (ડી, રી, ટી)
- 2) ઉંદર (ડ, ર, દ)
- 3) ઉપકાર (ય, ઉ, મ)
- 4) જંગલ (ળ, લ, ર)

નીચેના કોષ્ટકમાંથી પ્રાણીઓનાં નામ શોધી ખાલી જગ્યામાં લખો.

દી	વા	ઊં	ટ	સિં
પ	ધ	ઉં	ગ	હ
ડો	હ	ર	દ	હ
પં	ર	કા	બ	ર
શિ	યા	ળ	મ	ણ

- 1) ઊંટ
- 2) ઉંદર
- 3) દીપડો
- 4) વાઘ
- 5) શિયાળ
- 6) સિંહ

પ્રવૃત્તિ

તમને ગમતાં પ્રાણીનું ચિત્ર ચોંટાડી તેના વિશે લખો.

નિબંધ

મારું પ્રિય પ્રાણી

ગાય મારું પ્રિય પ્રાણી છે.

ગાય આપણને બહુ ઉપયોગી છે. ગાય દૂધ આપે છે. ગાયનું દૂધ સ્વાદિષ્ટ અને પૌષ્ટિક હોય છે. દૂધમાંથી દહીં, છાશ, માખણ, પનીર, ઘી અને માવો બને છે. ગાયના છાશમાંથી ખાતર બને છે. આ ખાતર ખેતરમાં નાખવાથી સારો પાક થાય છે. ગાયના બચ્ચાને વાછરડું કહે છે. વાછરડી મોટી થતાં ગાય અને વાછરડો મોટો થતાં બળદ બને છે. બળદ ખેતીના કામમાં ઉપયોગી છે.

ઋષિમુનિઓના આશ્રમમાં ગાયો પાળવામાં આવતી હતી. ગાયનો રંગ કાળો, ઘોળો કે કાબરચીતરો હોય છે. તે રૂપાળી લાગે છે. ઘણાં કુટુંબો ગાયો પાળીને પોતાનું ગુજરાન ચલાવે છે. ગાય પવિત્ર પ્રાણી ગણાય છે. લોકો ગાયને 'ગૌમાતા' કહે છે અને તેની પૂજા કરે છે. કેટલીક ધાર્મિક વિધિઓમાં ગૌમૂત્રનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે. ઔષધિ તરીકે પણ તેનો ઉપયોગ થાય છે.

અમારે ઘેર પણ એક ગાય છે. એનું નામ 'ગૌરી' છે. હું ગાયને ઘાસ

નાખું છું. હું ગાયની ડોકે હાથ ફેરવું છું. મને ગાયનું વાછરડું ખૂબ ગમે છે.

મારો પ્રિય તહેવાર

નવરાત્રી મારો પ્રિય તહેવાર છે.

નવરાત્રીનો તહેવાર આસો સુદ એકમથી આસો સુદ નોમ સુધી ઊજવાય છે. તે એક મોટો તહેવાર છે. અંબાજી માતાએ મહિષાસુર રાક્ષસનો વધ કરવા તેની સાથે નવ દિવસ સુધી યુદ્ધ કર્યું હતું. દસમા દિવસે તેનો વધ થયો હતો. તેની ખુશીમાં વિજયાદશમી ઊજવાય છે.

નવરાત્રીના નવ દિવસ સુધી રાત્રે માતાજીના ગરબા ગવાય છે. શેરીએ શેરીએ મંડપ બંધાય છે. તેમાં માતાજીની માંડવી કે ફોટો મૂકવામાં આવે છે. રાત્રે સ્ત્રી, પુરુષો અને બાળકો ભક્તિભાવપૂર્વક માતાજીના ગરબા ગાય છે. પછી માતાજીની આરતી થાય છે અને પ્રસાદ વહેંચાય છે. મને ગરબે ઘૂમવાનો ખૂબ શોખ છે. હું ચણિયાચોળી પહેરીને મારી બહેનપણીઓ સાથે ગરબે ઘૂમવા જાઉં છું. અમારી સોસાયટીમાં દરરોજ જુદી જુદી મંડળીઓને બોલાવવામાં આવે છે. મોડી રાત સુધી ગરબા અને દાંડિયારાસની રમઝટ જામે છે. ઘણા લોકો અમારી સોસાયટીમાં ગરબા જોવા અને દાંડિયા રમવા માટે આવે છે. અમારી શાળામાં નવરાત્રીના છેલ્લા ચાર દિવસ રજા હોય છે.

ઘણી વાર મને થાય છે કે આ નવરાત્રીનો તહેવાર વારંવાર આવતો

કાવ્ય -2 - નમીએ તુજને

અધરા શબ્દ

પરોઢિયે

ધરતા

મહીં

નીંદર

આધાર

શબ્દાર્થ

પરોઢિયે - સુર્ય ઉગે તે સમયનું અજવાળું

ધરતા - યાદ કરવું

મહીં - અંદર

નીંદર - ઊંઘ

આધાર - જેના વિના ટકી કે નભી ન શકાય તે.

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

1) પંખી ક્યારે જાગે છે?

જ) પંખી વહેલી સવારે જાગે છે.

2) પરોઢિયે પંખી કોના મીઠા ગાન ગાય છે?

જ) પરોઢિયે પંખી ભગવાનના મીઠા ગાન ગાય છે.

3) ઈશ્વર ક્યાં - ક્યાં છે?

જ) ઈશ્વર ધરતીમાં, આકાશમાં, સાગરમાં, ચાંદામાં,

સુરજમાં અને ફૂલોમાં છે.

4) આપણાં સૌનો રક્ષણહાર કોણ છે?

જ) આપણાં સૌનો રક્ષણહાર ભગવાન છે.

5) ઈશ્વર શામાં હસે છે?

જ) ઈશ્વર ફૂલોમાં હસે છે.

વ્યાકરણ

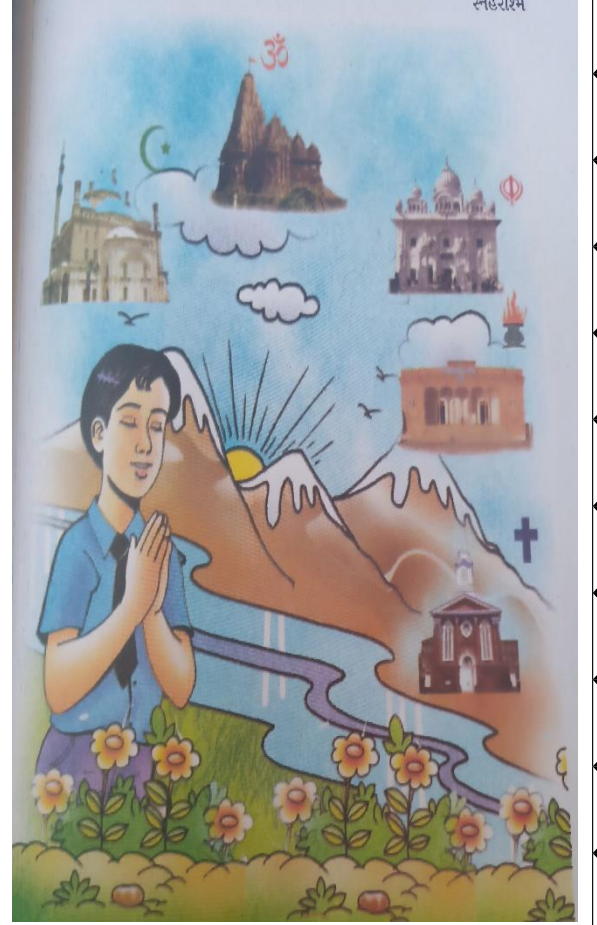
નીચેના દરેક શબ્દનો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.

1) પંખી - પંખી આકાશમાં ઉડે છે.

2) ધરતી - ધરતી આપણી માતા છે.

3) ફૂલ - ફૂલ ભગવાનને ચડાવવામાં આવે છે.

4) સાંજ - સાંજને સંધ્યા પણ કહે છે.

કાવ્યમાં આવતાં શબ્દો કોષ્ટકમાંથી શોધી, તેની આસપાસ ○ કરી નીચે લખો.

પ	દુ	નિ	યા	મ	હીં	ધ
છ	રો	લ	બી	સ્થિ	મિ	ર્મ
નાં	શ	ઢિ	નીં	દ	ર	માં
સૂ	ર	જ	ચે	આ	ધા	ર
1) ક્ષા નિ	શ	તુ	વા	રં	વા	ર

1)

યા

2) મસ્થિદ

3) મહીં

6) વારંવાર

7) પરોઢિચે

8) તુજ

4) નીંદર

5) સૂરજ

નીચે આપેલા શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

1) સવાર = પરોઢ

2) સૂરજ = સૂર્ય

3) દુનિયા = વિશ્વ

4) નીંદર = ઊંઘ

5) આકાશ = નભ

નીચેના શબ્દોને 'નાર'લગાવીને શબ્દજોડી બનાવો.

1) દોડવું - દોડનાર

2) ગાવું - ગાનાર

3) ખાવું - ખાનાર

4) પૂછવું - પૂછનાર

નીચેના શબ્દોને શબ્દકોશ પ્રમાણે ગોઠવો.

પ્ર-ગાન, સાથ, આધાર, પંખી, દુનિયા

જ) આધાર, ગાન, દુનિયા, પંખી, સાથ.

પાઠ - ૩ સાચું તીર્થ

અધરા શબ્દ

પટારો

વાદે

જબરો

ફાંદ

મૂઝવણ

મલક્યા

અજબ

તીર્થરૂપ

લોથપોથ

શબ્દાર્થ

પટારો - મોટી પેટી

વાદે - હું મોટો - હું મોટો તેવો ઝઘડો.

જબરો - બળવાન

ફાંદ - મોટું પેટ

મૂઝવણ- ચિંતા

મલક્યા - મંદ સ્મિત કર્યું.

અજબ - નવાઈ લાગે તેવું

તીર્થરૂપ - ધાર્મિક સ્થળ

લોથપોથ - તદન થાકેલું

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

૧) કાર્તિકેય અને ગણેશ કોના દીકરા હતા?

જ) કાર્તિકેય અને ગણેશ માતા પાર્વતી અને પિતા શંકર ભગવાનના દીકરા હતા.

૨) કાર્તિકેય કોના જેવી ઝડપે દોડતા હતા?

જ) કાર્તિકેય હરણ જેવી ઝડપે દોડતા હતા.

૩) ગણેશજીએ અડસઠ તીર્થ કોને માન્યા?

જ) ગણેશજીએ અડસઠ તીર્થ પોતાના માતા - પિતાને માન્યા.

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સવિસ્તાર લખો.

1) ગણેશ અને કાર્તિકેયને લડતાં જોઈ પાર્વતીજી શું બોલ્યાં?

જ) ગણેશ અને કાર્તિકેયને લડતા જોઈ પાર્વતીજી બોલ્યાં કે “તમે બેઉ એકસાથે નીકળીને આખી દુનિયા ફરી આવો. અડસઠ તીર્થ કરી આવો.બેમા જે પહેલો ઘરે આવે તે જબરો.”

2) ગણેશ અને કાર્તિકેયમાં કોની બુદ્ધિ અજબ લાગી ? કેવી રીતે?

જ) ગણેશ અને કાર્તિકેયમાં ગણેશની બુદ્ધિ અજબ લાગી. કેમ કે તેમણે માતા- પિતાની પ્રદક્ષિણાં કરી અને માતૃદેવો ભવ: અને પિતૃદેવો ભવ: કહ્યુ, અને આવી રીતે અડસઠ તીર્થની યાત્રા કરી.

3) પ્રદક્ષિણામાં સૌથી પહેલું કોણ આવ્યું? કેવી રીતે?

જ) પ્રદક્ષિણામાં સૌથી પહેલાં ગણેશજી આવ્યા.કેમ કે તેમણે માતા- પિતાને અડસઠ તીર્થ માની અને તેમની પ્રદક્ષિણા કરી.

4) ગણેશજીએ કાર્તિકેયના પ્રશ્નનો શો જવાબ આપ્યો?

જ) ગણેશજીએ કાર્તિકેયના પ્રશ્નનો જવાબ આપ્યો કે ,”જીવતા તીર્થ તે માતા-પિતા ,મે એમની પૂજા કરી એટલે અડસઠેય તીર્થ મને ફળ્યાં.

વ્યાકરણ

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે અને કોને કહે છે તે લખો.

1)“ મા,તમે અહીં આ સિંહાસન પર બેસો.”

જ) આ વાક્ય ગણેશજી બોલે છે અને તેમના માત-પિતાને કહે છે.

2) “ગણેશ, તું ક્યારે ઊપડે છે?”

જ) આ વાક્ય કાર્તિકેય બોલે છે અને ગણેશને કહે છે.

3) “જીવતા તીર્થ તે માબાપ.”

જ) આ વાક્ય ગણેશ બોલે છે અને તેમના માતા પિતાને કહે છે.

નીચેના વિધાનોમાં સારી બાબત સામે અને ખરાબ બાબત સામે કરો.

1) ગણેશે માતા પિતાની પૂજા કરી.

2) ધર્મરાજ પુસ્તકનાં પાનાં ફાડે છે.

3) શબનમ માતાને ઘરકામમાં મદદ કરે છે.

4) પંક્તિ ચંપલ આડાં અવળા મૂકે છે.

નીચેના દરેક શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

1) મોટી ફાંદવાળા = ફુંદાળા

2) કોઈપણ વસ્તુ કે વ્યક્તિની આસપાસ ફરવું તે = પ્રદક્ષિણા

3)पवित्र धर्मस्थाननी श्रध्दापूर्वक यात्रा करवी ते= तीर्थयात्रा

4)सिंहनी आकृतिवाणुं आसन= सिंहासन

પાઠ- 4 ચાંદલો ગમે

અધરા શબ્દ

તડકો
પડછાયો
સંધ્યા
વીજ
ધનધોર
છોડવા
માનવ-મહેરામણ

શબ્દાર્થ

તડકો = સૂરજનો પ્રકાશ
સંધ્યા = સૂર્યાસ્ત પછીનો સાંજનો સમય
સોબત = દોસ્તી
વીજ = વીજળી
ધનધોર = વાદળોથી ઘેરાયેલું
ખોળે = ધરતી ઉપર
માનવ મહેરામણ = માણસોનો વિશાળ સમૂહ
છોરા = છોકરાં

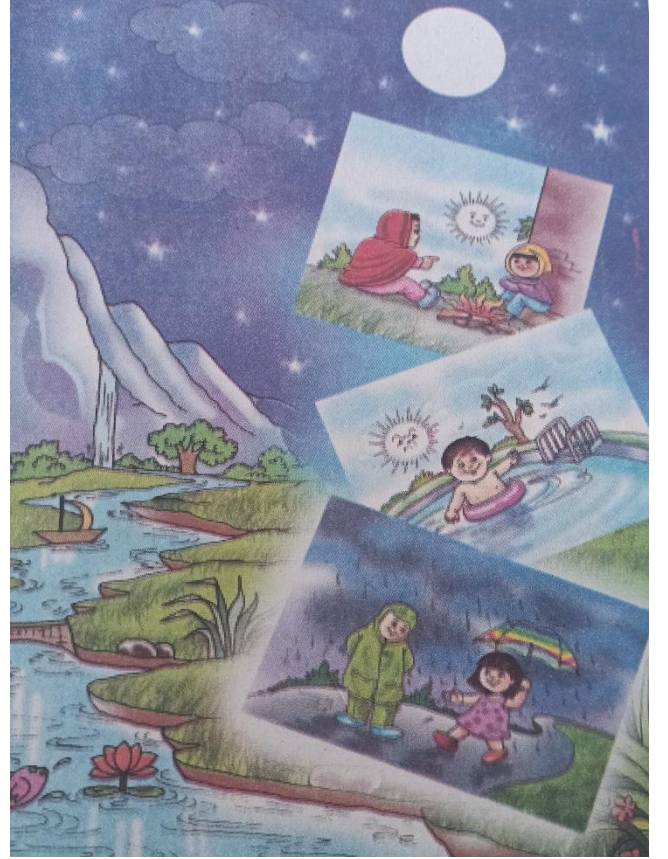
સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

- 1) નાના મોટા તારા કોની આસપાસ રમે છે?
જ) નાના મોટા તારા ચાંદાની આસપાસ ફરે છે.
- 2) સૂરજનો તડકો કઈ ઋતુમાં વધારે ગમે છે?
જ) સૂરજનો તડકો શિયાળાની ઋતુમાં વધારે ગમે છે.
- 3) ઉનાળે કોની સોબત ખૂબ ગમે છે?
જ) ઉનાળે સંધ્યાની સોબત ગમે છે.

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સવિસ્તાર લખો.

- 1) વીજળીના ચમકારા કેમ ગમે છે? ક્યારે?

જ) ચોમાસામાં આકાશમાં ઘનઘોર વાદળ છવાય છે.તે વાદળ એકબીજા સાથે અથડાવાથી વીજળીના ચમકારા થાય છે.

2) છોડવા ક્યાં-ક્યાં જોવા મળે છે?

જ) છોડવા ધરતીનાં ખોળામાં જોવા મળે છે.એની આસપાસ પાંદડા અને છોડવા રમે છે.

વ્યાકરણ

નીચેની ખાલી જગ્યામાં કૌંસમાંથી અક્ષર મૂકી નવા શબ્દો બનાવો.

(ભ, ન, જ, ર, ગ, ત)

- 1) નમે
- 2) ભમે
- 3) જમે
- 4) રમે
- 5) ગમે
- 6) તમે

બનેલાં શબ્દ પરથી એક-એક વાક્ય બનાવો.

- 1) કોમલ ભગવાનને નમે છે.
- 2) જયા આમતમ ભમે છે.
- 3) બાળકો જમે છે.
- 5) છોકરાઓ રમે છે.
- 6) તમે શું વિચારો છો?

નીચે આપેલા શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

- 1) ધરતી = પૃથ્વી
- 2) તડકો = પ્રકાશ
- 3) પાંદડું = પાન
- 4) સોબત = સંગ
- 5) માનવ = મનુષ્ય

પાઠ- 5 ઠાગાઠૈયા કરું છું

અધરા શબ્દ

ભોળું
પાક્કો
ખોરી દાનત
ઠાગાઠૈયા
યાંચુડી
નીંદવું
કાપવું

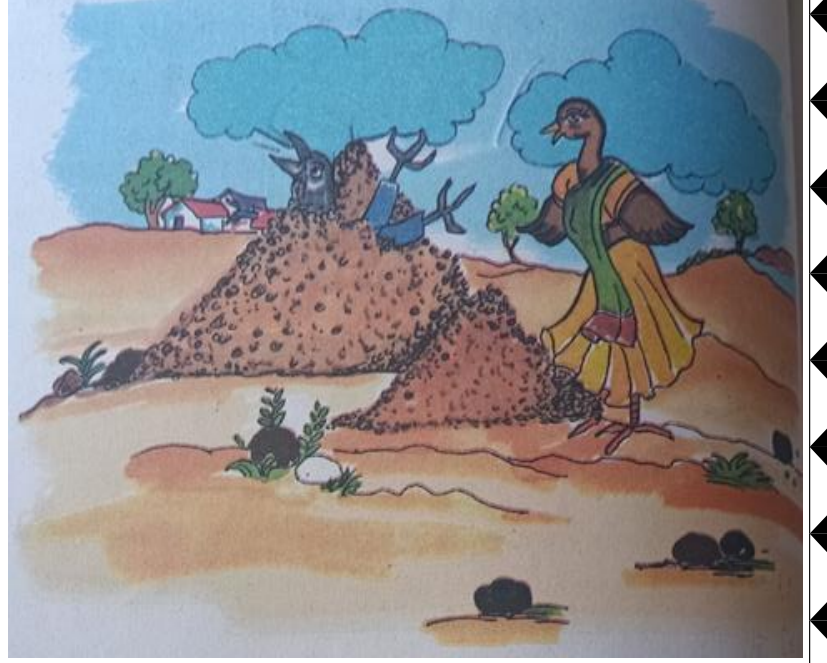
શબ્દાર્થ

ભલું = ભોળું, માયાળું
પાક્કો = ચાલાક
દાનત = મનોભાવ
ખોરી દાનત = ખોટી દાનત
ઠાગાઠૈયા = કામ કરવાનો દેખાવ કરીને વખત ગાળવો તે.
યાંચુડી = ચાંચ
નીંદવું = મુખ્ય પાકની આસપાસનું વધારાનું ઘાસ ખોટી કાઢવું.
કાપવું = કાપણી

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોનાં જવાબ એક વાક્યમાં લખો.

- 1) કાગડો અને કાબર સ્વભાવે કેવા હતાં?
જ) કાગડો સ્વભાવે બહુ ચાલાક હતો અને કાબર સ્વભાવે ભોળી હતી.
- 2) કાગડો અને કાબર શાના વડે ખેતર ખેડવા લાગ્યાં?
જ) કાગડો અને કાબર પોતાની ચાંચ વડે ખેતર ખેડવા લાગ્યાં.
- 3) કાબરે ખેતરમાં શું વાવ્યું?
જ) કાબરે ખેતરમાં બાજરી વાવી.

4) ખેતર કોણે નીંદી નાંખ્યું?

જ) ખેતર કાબરે નીંદી નાંખ્યું.

5) ખેતરમાં સૌથી વધુ મહેનત કોણે કરી?

જ) ખેતરમાં સૌથી વધુ મહેનત કાબરે કરી.

નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ સવિસ્તાર લખો.

1) કાગડો લુહાર સાથે શા માટે ગપ્પા મારવા લાગ્યો?

જ) કાગડો બહુ ચતુર હતો. તેને કામ કરવું ગમતું ના હતું તેથી તે ચાંચ બનાવ્યાં પછી પણ લુહાર સાથે ગપ્પા મારવા લાગ્યો.

2) નીંદવાનો વખત થતાં કાબરે કાગડાને શું કહ્યું?

જ) નીંદવાનો વખત થતા કાબરે કાગડાને કહ્યું કે, " કાગડાભાઈ, કાગડાભાઈ ! ચાલો-ચાલો, બાજરો બહુ સારો ઊગ્યો છે, હવે જલ્દી નીંદવું જોઈએ નહિતર મોલને નુકશાન થશે."

3) લુચ્યો કાગડો કાબરને શો જવાબ આપે છે?

જ) લુચ્યો કાગડો કાબરને જવાબ આપે છે કે, " ઠાગાઠૈયા કરું છું, ચાંચુડી ગડાવું છું જાવ, કાબરબેન હું આવું છું."

4) કાગડો ક્યાં ઢગલા પર જઈને બેઠો ? તેને શું થયું?

જ) કાગડો મોટો ઢગલો લેવા માટે ઢૂંસાવાળા ઢગલા ઉપર જઈને બેઠો. તે જ્યાં બેસવા જાય છે ત્યાં એના પગ ઢૂંસામાં ખુપી ગયા અને આંખમાં, કાનમાં ને મોઢામાં બધે ઢૂંસા ભરાઈ ગયા અને કાગડાભાઈ મૂશ્કેલીમાં મૂકાઈ ગયા.

વ્યાકરણ

નીચેના મૂળાક્ષરોની મદદથી અર્થપૂર્ણ શબ્દો બનાવો.

1) ક, ગ, ડ = કાગડો

2) ખ, ડ, ત = ખેડૂત

3) બ, જ, ર = બાજરી

4) ઢ, ગ, લ = ઢગલો

5) ખ, ત, ર = ખેતર

નીચેના વાક્યો કોણ બોલે છે તે લખો.

1) " બહુ સારું, ચાલો."

જ) આ વાક્ય કાગડો બોલે છે.

2) " ચાલો, બાજરો બહુ સારો ઊગ્યો છે."

જ) આ વાક્ય કાબર બોલે છે.

3) " ખોટી દાનતનાં ફળ હવે બરાબર ચાખશો."

જ) આ વાક્ય કાબર બોલે છે.

ની, નો, નુ, નાં મૂકી નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો.

- 1) કાગડા ની ચાંચ તૂટી ગઈ.
- 2) કાપણી નો વખત થયો.
- 3) કાબર અને કાગડા નું કામ બાજરો કાપવાનું હતું.

નીચેના શબ્દોના વિરુદ્ધાર્થી શબ્દો લખો.

- 1) સુંદર X કદરૂપું
- 2) મોઢું X નાનું
- 3) મુશ્કેલ X સરળ
- 4) નિરાશા X આશા

નીચેના શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ આપો.

- 1) કણસલામાંથી બાજરીનાં દાણાં કાઢી લીધા પછી રહેતા ફોતરા = ફેંસા
- 2) ખેતરમાંથી નકામું ઘાસ ઉખેડી નાખવું = નીંદામણ

પાઠ - 6 જોડકણાં

અઘરા શબ્દ

આંટા ફેરા મારવા

કાતરવું

પેસવું

શાણા

ઘાણી

ડણક

તગારું

શબ્દાર્થ

આંટા ફેરા મારવા

= કંઈ કામકાજ માટે જવું-આવવું.

કાતરવું

= કાપી નાંખવું

દર

= ઉંદરનું ઘર

પેસવું

= પ્રવેશ કરવો.

શાણા

= સમજું

ઘાણી

= અનાજનાં શેકેલાં દાણા

ડણક

= સિંહની ગર્જના

તગારું

= છાબડાંના આકારવાળું લોખંડનું એક પાત્ર.

લવારું

= બકરીનું બચ્ચું

સાહિત્ય

નીચેના પ્રશ્નોના એક વાક્યમાં જવાબ લખો.

1) ઉંદર મામા ક્યાં રહે છે?

જ) ઉંદર મામા દરમાં રહે છે.

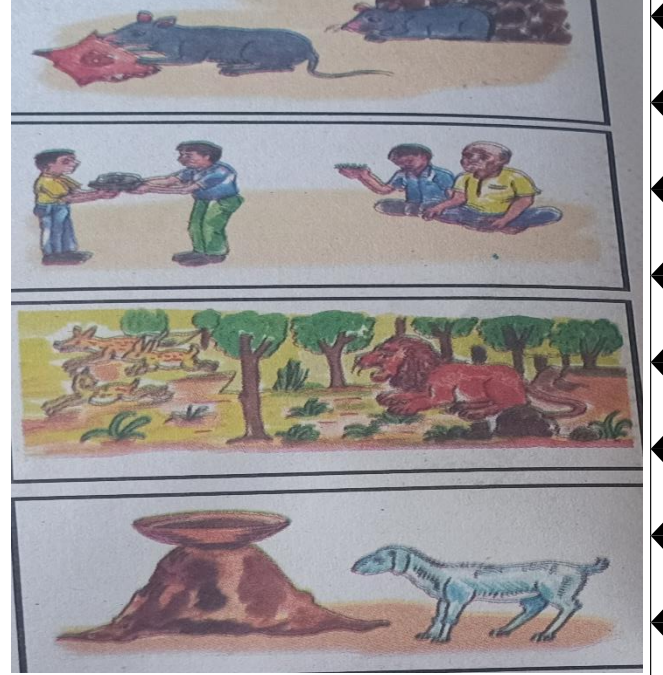
2) કાકા શું લાવે છે?

જ) કાકા ઘાણી લાવે છે.

3) મામા શું લાવે છે?

જ) મામા મીઠાઈ લાવે છે.

4) સિંહની ડણકથી કોણ થયરી જાય છે?

જ) સિંહની ડણકથી આખું જંગલ થથરી જાય છે.

5) બકરીના બચ્ચાંને શું કહેવાય છે?

જ) બકરીના બચ્ચાંને લવારું કહે છે.

વ્યાકરણ

નીચેનાં વાક્યોમાં જે શબ્દ નીચે લીટી દોરી છે તેનો સમાનાર્થી શબ્દ લખો.

1) સિંહની ડણકથી પશુઓ ગભરાય છે.

જ)સિંહની ગર્જનાથી પશુઓ ગભરાય છે.

2) ચાલે નહિ કોઈ આસપાસ.

જ)ચાલે નહિ કોઈ આજુબાજુ.

3) ઊંચે ઊંચે આકાશમાં.

જ) ઊંચે ઊંચે ગગનમાં.

કૌંસમાં આપેલા અક્ષરોમાંથી ખૂટતો અક્ષર પસંદ કરી, ખાલી જગ્યામાં મૂકીને, શબ્દ બનાવો.

1) કપડાં (પ, ય, ષ)

2) મીઠાઈ (ઠા, ઢા, ડા)

3) હિંમત (મ, પ, ય)

4) ઢગલો (ટ, ઢ, ઠ)

કૌંસમાં આપેલાં શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ ખાલી જગ્યા પૂરો.

1) ચૂં ચૂં કરતાં ઉંદર મામા. (ઉંદર, ઉંદર)

2) કપડાં કાતરી દરમાં પેસી જાય. (કાતળી, કાતરી)

3) લાવે રોજ ધાણી ચાણાં. (ધાણી, ધાણી)

4) બકરીનું બચ્ચું લવારું. (લવારું, બોકડું)

નીચે આપેલાં શબ્દોના સમાનાર્થી શબ્દો લખો.

1) જંગલ = વન

2) ધૂળ = માટી

3) હિંમત = બળ

4) રોજ = હંમેશા

નીચેના શબ્દોના જાતિભેદ દર્શાવો.

1) કાકા - કાકી

2) મામા - મામી

3) સિંહ - સિંહણ

4) રાજા - રાણી

નીચેના ઉદાહરણ મુજબ બે શબ્દોનો ઉપયોગ કરી વાક્ય બનાવો.

- 1) કાકા-ઘાણી = કાકા ઘાણી લાવે છે.
- 2) મામા-મીઠાઈ = મામા મીઠાઈ લાવે છે.
- 3) જંગલ-ઝાડ = જંગલમાં ખૂબ જ ઝાડ હોય છે.
- 4) બકરી-લવારું = બકરીનાં બચ્ચાંને લવારું કહે છે.